

der Indtægterne, synes Præsterne aldeles gennemgaaende at være enige om, at det maa man ikke røre ved. Og nu er det uheldigt, at man for at fremme det andet Hovedformaal for dette Forflag, nemlig at tilvejebringe Jord til Udstyning, møder den Art Indvendinger fra den højtærede Kultusminister, thi det er til stor Skade for denne Sag. Naar man skal til at gøre noget for Udstyning af Jord og staffe Jord til Smaafolk, Arbejdere eller hvad man nu kalder dem, burde der ikke foreligge andre Indvendinger end de, der kunne udeleses fra selve Formaalet. Det er til Skade, naar der kommer en Række Indvendinger, som ere hentedede fra et helt andet Omraade, og det kan ikke nægtes, at vi her ikke alene staa over for de Indvendinger, der kunne rettes mod Statens Indgriben i dette Forhold og andre Indvendinger af denne Art, der kunne komme, men ogsaa over for de Indvendinger, den ærede Kultusminister kom med, at man her berører en Institution, man ikke gerne maa røre ved, i hvert Fald ikke, naar man ikke gaar til en gennemgribende Ordning af Forholdet. Jeg tror altsaa, at hvis de ærede Forslagsstilleres Hovedformaal har været, saaledes som de have udtalt sig, det at staffe Jord til Udstyning, saa have de gjort denne Sag en lidet god Tjeneste ved at sammenblende den med et andet Forhold, nemlig det at opretholde Præsternes Indtægter i uformindsket Grad. Naar vi skulle til at staffe Smaafolk Jord, vil det jo dog være Hovedformaalet, at man kan gøre det paa nogenlunde billige Billaar. De Folk, man paa den Maade vil hjælpe, have jo sædvanligvis ikke Kapital, og det drejer sig derfor om at gøre Billaarene saa lempelige som muligt. Men det er det umuligt at gøre i denne Sag efter dette Lovforslag efter de Indvendinger, som den ærede Kultusminister — og jeg indrømmer med nogen Tøje — har gjort imod det. Han maa jo være interesseret i, at denne Jord udbringes til sin fulde Værdi, det maa han være forpligtet til som Kirkens øverste. Men naar man ser Sagen fra det Formaalets Standpunkt, som Forslagsstillerne have haft, skulde Formaalet være at faa Jorden saa billig som muligt. Altsaa, her staa vi over for den ærede Kultusminister, som siger: Jeg maa have saa meget som muligt for denne Jord, og Forslagsstillerne, som isølge den Opgave, de have stillet sig, netop maa søge at faa Jorden paa billige Billaar. Derfor er der, synes det mig, en indre Modsigelse i dette Lovforslag, som utvivlsomt vil skade, tror jeg, dets Gennemførelse og ganske sikkert ogsaa gøre Fortræd

for det Formaal, de ærede Forslagsstillere have sat sig.

Naar vi dernæst komme til Spørgsmaalet om, hvorledes der skal udstykes, hvor store eller smaa Lodderne skulle være, maa jeg hellsage, at der ogsaa i den Henseende er en Uklarhed i de ærede Forslagsstilleres Plan. Det er ikke muligt at se, hvad de ærede Forslagsstillere egentlig have tænkt sig. De sige, at de ville arbejde for, at Arbejderne kunne faa nogen Jord. Men naar man gaar til Jordlodder af den Størrelse, hvorom her er Tale, nemlig indtil 10 Td. Vand eller $\frac{1}{2}$ Td. Hartkorn, saa tror jeg rigtigt nok, at jeg kan være enig med det ærede Medlem fra Storeheddinge (S. Scavenius), der sagde, at det vistnok ligger ud over de Formaal, som man, i hvert Fald fra Lovgivningsmagtens Side, kunde stille sig, naar det gælder at staffe Jord til Arbejderne. Jeg er tilbøjelig til at tro, at naar man sætter denne Grænse her af 10 Tdr. Vand eller $\frac{1}{2}$ Td. Hartkorn, vil Udstyningen i Reglen naa den Grænse. Jeg hørte vel, at det ærede Medlem fra Møen (Bojsen) sagde, at man kunde gøre Lodderne saa smaa som muligt, endogsaa saa smaa som de berømte Havelodder fra i Fjor. Men jeg er tilbøjelig til at tro, at man i disse Udtryk her, i denne Bestemmelse om 10 Tdr. Vand eller $\frac{1}{2}$ Td. Hartkorn vil, om ikke efter Loven, saa i hvert Fald i Praxis, komme til at se Normen for, hvorledes Udstyningen vil finde Sted. Og hvis jeg faar Ret heri, tror jeg rigtigt nok, at man vil være langt borte fra det Formaal at staffe Jord til Arbejderne. Saa ere vi — deri er jeg fuldstændig enig med ærede Medlemmer, især med det ærede Medlem fra Storeheddinge — inde paa det Spørgsmaal at staffe smaa selvstændige Landbrug. Derimod er jeg ikke enig med det ærede Medlem fra Storeheddinge i, at det er for lidt til et selvstændigt Landbrug. Jo længere Tiden skrider frem, desto videre kan man komme med et saadant Areal som det, der her er Tale om. For en 20—30 Aar siden vilde man nok sige, at en Jordlod paa 10 Tdr. Vand eller $\frac{1}{2}$ Td. Hartkorn var lidt nok, men efter de Fremstridt, der ere skete i vort Jordbrug, efter den Intensitet, hvormed man nu dyrker Jorden, er jeg ikke i Tvivl om, at Jordbrug af den Størrelse, der her er Tale om, meget godt kunne føde deres Familie, og det saa meget mere, som de Jorder, der her er Tale om, dog gennemgaaende ere af en bedre Bonitet. Saa vidt min Erfaring omkring i Landet strækker sig, ere Præstegaardsjorderne, ligesom i ga ml. Tider Klostrene, ikke lagte paa de daar-